

Sözcükte Çok Anlamlılık (Temel Anlam • Yan Anlam • Mecaz Anlam • Terim Anlam • Argo • Jargon) - I

1. Üzülerek söylüyorum, ülke olarak kitap okuma alışkanlığımız çok zayıf düzeyde. Dolayısıyla bu
I
kadar az kitap okunan bir ülkede, farklı ve eleştirel
II
düşünme, sorgulama, muhakeme ve değerlendirme becerilerimiz de istenen düzeyde olamıyor.
III
Bu sebeple kitap okuma alışkanlığı kazanabilmek, düşünen bir insan olabilmek için çok önemli. Bir
IV
baba olarak derslerinden daha çok dikkat ettiğim
V
şey, çocuklarımın kitap okuma alışkanlığı kazanması.
- Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde gerçek anlamının dışında kullanılan bir sözcüğe yer verilmiştir?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamı bir sözcüğe yer verilmemiştir?**
- A) Yaz aylarında sıcaklığın 40 dereceye kadar yükselmesi, küresel ısınmanın sonuçlarından biridir.
- B) Gazetelerdeki makalelerden herhangi birinin ana fikrini kim söylemek ister?
- C) Yaz aylarında tatilcilerin çoğu, yazlıklarına gidip akşama kadar gölge bir yerde dinlenir.
- D) Oyunun son perdesi başlayınca seyircilerin tamamı salona yöneldi.
- E) Âşıkane gazelde usta şairlerimizden biri olan Fuzuli, divan edebiyatının en önemli temsilcilerindedir.

3. I. Depremde birçok binanın çökmesine rağmen gerekli önlemler alınmadığı için tehlike devam ediyor.
- II. Dört saatlik bir yolculuğun ardından çok yorulduğu için söğüt ağacının altına çöküp bir süre dinlendi.
- III. Karısı öldükten sonra iyice çöken adam, elinden hiçbir iş gelmediği için parasız da kalmıştı.
- IV. Yalnızlık kaygısı içine iyice çökünce memleketine yerleşmek istemiş ama bu amacına ulaşmamıştı.
- V. Doğu Karadeniz’de aşırı yağışlar nedeniyle kara yollarında çökme ve bozulmalar daha sık görülmektedir.

“Çökmek” sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangilerinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

4. Tarihsel açıdan Mısır mitleri, antik Mısır Devleti ile toplumunda etkili ve bütünüleyici bir öge olmuştur. Bunlar tanrı ve tanrıçalar üzerine fosilleşmiş bir dizi anı olmaktan oldukça uzak eserlerdir. Evrenin kökeni, yasal veraset kavramı ve Güneş’in geceleri yaptığı yolculuk ile ilgili eserler; antik Mısır halkının düşünceleri, yaşam boyunca deneyimlenen koşullar ile güçlükler karşısındaki ümitleri, korkuları yansıtmaktadır.

Bu parçadaki sözcüklerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) “Tarihsel açıdan” ifadesindeki “açı” sözcüğü terim anlamından uzaklaşarak yeni bir anlam kazanmıştır.
- B) “öge” sözcüğü, ilk anlamından uzaklaşmadığı için temel anlamıyla kullanılmıştır.
- C) “evren” sözcüğü, gerçek anlamının dışında kullanılmıştır.
- D) “deneyimlenen” sözü yerine “tecrübe edilen” sözü getirilirse cümlenin anlamında değişme olmaz.
- E) “fosilleşmiş bir dizi anı” sözünde mecazlı bir söyleyiş vardır.

5. Moğollarda doğanın ruhu ve olağanüstü (alışılmı-
I
şın dışında) güçleri olduğu düşünülürdü. Bu, onlar için temel bir inançtı. Türk mitolojisinde de doğanın özel (dikkate değer) bir yere sahip olduğunun II
üstünkörü (inceliklere inmeyen) bir araştırmayla III
ortaya konabileceği (keşfedilebileceği) kanaatin- IV
deyim. Ayrıca falcılık, büyücülük ve hekimlik; çoğu millette olduğu gibi Türk ve Moğol topluluklarında da iç içedir (birbirinden ayrılmaz durumdadır). V
- Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklama ile uyuşmamaktadır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Ben, kendi hesabıma, sanatım olmadan yaşaya- I
mam. Ama hiçbir zaman da bu sanatı her şeyin üstünde tutmadım. Benim için sanat, kişinin yalnız II
başına eğlenip sevineceği bir şey değildir. Ortak III
sevinç ve üzüntülerin ayrıcalıklı bir görünümünü gözler önüne sererek, olabildiğince çok sayıda insanı kamçılıyıp coşturma yoludur. Öyleyse sanat, IV
sanatçıyı kendi yalnızlığına çekilmemeye zorlar; onu en evrensel gerçeğin emrine verir. Böylece V
sanatçı ancak toplum ile kendisini birleştiren bir noktada, sanatçılığını inşa eder.
- Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi temel anlamıyla kullanılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. İstanbullu olmanın bir imtiyaz olduğu dönemde, İkinci Meşrutiyet yıllarında, Boğaziçi kıyılarındaki Çengelköy'de Semiha Cenap, 1910'da dünyaya geldi. Mütevazı bir memurun çocuğuydu. Babası Ziya Bey ve annesi Fatma Saime Hanım, eğitimi li kişilerdi. Semiha Cenap resim sanatında yetenekliydi. Bu yetenek irsî olacak ki ailenin üyeleri ve yakın akrabaları içinde resim sanatında adını duyurmuş devlet adamları, geleceğin meşhur tıp profesörü Kemal Cenap (Berksoy) gibileri de vardı.
- Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin yerine aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilirse anlamda bozulma ya da değişme olmaz?**
- A) farklılık - Kibirsiz - okumuş - geçici - şöhretli
B) ayrıcalık - Alçak gönüllü - öğrenim görmüş - kalıtsal - tanınmış
C) ayrıcalık - Gösterişsiz - tahsilli - genetik - şanlı
D) özgürlük - Yoksul - okuryazar - kalıcı - namlı
E) avantaj - İçine kapanık - tahsilli - devamlı - ünlü

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün açıklaması yanlış verilmiştir?**
- A) Bir çiçek dermedim sevgi bağından. (Bir araya getirmek, derlemek, toplamak)
B) Bu, sahilde çamaşır yıkayan kadınların kirli çamaşırıları taşla döverken çıkardıkları sese benziyordu. (Bir şeyin üzerine arka arkaya vurmak)
C) Bugünün şartlarında bize garip gelen bu his, o zamanın yılgın gençliğine pek yakışan bir şeydi. (Bıkmış, usanmış)
D) Daha dün konuştuğumuz çocuk beni yadımsı mış, uzun süre yanıma sokulmamıştı. (Yaptığını saklamak, inkâr etmek)
E) Sarı Saltuklarla başlayan ve asırlardır devam eden Erzurum'daki kültür ocağımızdan da bahsedelim. (Bir şeyin hazırlanıp kıvama getirildiği ve en çok bulunduğu yer)

1. Kendine hayranlık duymak, nükteli olduğuna iyice inanmak ancak bunlara hiç sahip olmayanların ya da pek az olanların işidir. Böyle kimselerin konuşma yağmuruna tutulmanın vay hâline! Bu konuşmalarda nice süslü cümleler, gözükpüp de hemen kayboluveren başıboş sözcükler vardır. Bu tür kişilerin amacı, dinleyicilere hikâyeyi anlatmak değil, akıllarınca ustaca anlattıklarını düşündürmektir.

Bu parçada kendilerinden yakınılan insanların kişilik özelliğini en doğru anlatan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şüpheli
B) Geçimsiz
C) İşkilli
D) Gösterişçi
E) Titiz

2. Uzun yıllar boyunca insanlar dokunarak (ellerini kullanarak) bilgisayarlarla ve makinelerle etkileşim kurdu. Ancak bu tür bir etkileşim sınırlı (belli imkânların dışına çıkmayan) bir kapasiteye sahipti. Yıllar içerisinde “insan-bilgisayar” ve “insan-makine” etkileşimlerini daha sezgisel (hislere dayalı) hâle getirmek amacıyla konuşma, mimik ve hareket gibi diğer iletişim yöntemlerini (yollarını) kullanabilecek teknolojiler geliştirmek için pek çok girişimde bulunuldu. Sonuç olarak ses ya da hareketle bilgisayar ve makinelere komutlar vermek (yol göstermek) ve onları kullanabilmek günümüz teknolojileri ile mümkün hâle geldi.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içindeki açıklamayla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Hem çağının hem de Batılı düşünme geleneğinin kuralı diyebileceğimiz bir yaşama yorumuna amansız bir karşı koyuş, klasikleşmiş bakış açısını sarsma, onun yerine doğru bilgiyi kökleştirme çabası ortaya koyulmuştur Nietzsche'nin felsefesinde. Buna göre canlının temel erdemi, özünü korumaktır.
- Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**
- A) I. sözcük gerçek anlamındadır.
B) II. sözcük “üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen” anlamındadır.
C) III. sözcük mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
D) IV. sözcük terim değildir.
E) V. sözcük gerçek anlamının dışında kullanılmıştır.

4. **Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük ya da söz öbekleri birbirlerinin yerine kullanılabilir?**
- A) İstanbul'a gelip giden hemşehirliler, ne yaptımşa hepsini köydekilere yetiştirmişler.
Bana yurt sevgisini, her şeyden çok bu şehrin kendine has güzelliği duyurur.
- B) Reklamlarda dil hassasiyeti gösterilmemesi, sık sık şikâyet konusu olmaktadır.
Otomobili ikide bir durdurup erkek, kadın kimi görürsek yol soruyorduk.
- C) Kardeşi, ağabeyinin bütün ince hesaplarını ve mali kaynaklarını zaten avucunun içi gibi biliyordu.
Kibar tavrından, düzgün sözlerinden onun sıradan bir adam olmadığı belliydi.
- D) Üç gündür yatıyordu, zaten zayıftı, bu hastalık kendisini büsbütün düşürdü.
Yanındakilere “Teke tek vuruşmaya gidiyor, barı zırhını giyse.” dedi.
- E) Merhum Ali Rıza Bey'in köylüye bu kadar hayrı dokunmuşken ona kalkıp da boş adam demek kimin haddineydi.
Büyük ümitlerle geldiği bu yabancı memlekette işsiz geçirdiği her gün biraz daha karamsar oldu.

5 - 6. soruları aşağıdaki şiire göre cevaplayınız.

5. I. Öylesine güzel seviyorum ki seni
II. Öylesine saf
III. Öylesine temiz
IV. Öylesine derin
V. Ve öylesine değil

(Özdemir Asaf)

Bu şiirdeki numaralanmış dizelerin hangisinde "öylesine" sözcüğü diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Gerçek anlamlı olmaları
B) Yan anlamlı olmaları
C) Mecaz anlamlı olmaları
D) Terim anlamlı olmaları
E) Argo anlamlı olmaları

7. En büyükleri, türümüzün kolektif belleğinin menzili dışında kalıyor. Yine de gökten başımıza yeterince taş yağmış olmalı ki insanlığın tümünü değilse bile ---- yok edecek bir gök taşı çarpması tehdidi, ---- bir tutku hâlinde Hollywood senaristlerinin aracılığıyla, tekdüze yaşamlarını ---- peşindeki kitlelere pazarlanıyor.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) büyük çoğunluğunu - önlenemez - mahvetme
B) yarıya yakını - göz ardı edilemez - özendirme
C) belli ülkelerdekilerini - anlaşılmaz - anlamlandırma
D) önemli bir kısmını - vazgeçilmez - renklendirme
E) tamamına yakını - denetlenemez - karartma

8. (I) Kestirmeden söyleyelim, mutlu olmayanın gözü, kendinden başka bir şey görmez. (II) İçine kapalı, salt kendi kendisiyle uğraşan, neşesiz, atılsız kişilerdir böyleleri. (III) Kaçınılmaz nedenlere de dayansa "dert", akli baştan alır ve her yana karamsarlık saçar. (IV) Oysa mutlu kişi; çevresindekileri görür, anlar, sever, bağışlar. (V) Ahlaklı olmak ile mutlu olmak arasında kesintisiz bir bağ var anlaşılır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sözcüklerin tamamı ilk (temel) anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Burası aile muhiti, ders çalışanlar var; haydi bakayım, yaylanın! (Argo Anlam)
II. Gıda ürünleri satan bir dükkân açmak için esnaf odasına kaydolması gerekiyormuş. (Yan Anlam)
III. Bir nesneyi hareket ettirebilecek kuvvet, onun bulunduğu mevkideki yer çekimine bağlıdır. (Terim Anlam)
IV. Hisse senetlerinin değerinde meydana gelen aşırı yükselme balon riskini yeniden gündeme getirdi. (Jargon)
V. Ne kadar yaramazlık yapsa da konaktaki kimse bu afacana kızmayı ya da onu azarlamayı akıldan geçirmezdi. (Gerçek Anlam)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükle ilgili parantez içinde verilen açıklama yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde duyular arası aktarımdan söz edilemez?

- A) Kullandığım ilaçlardan olacak, sesim zayıf ve pürüzlü çıkıyordu.
 B) Sonbahar; ilaç ve pamuk kokulu, tatsız bir hastane mevsimiydi.
 C) Yüzümüze vurduğumuz soğuk su, fena uyumuş gecenin ağırlığını aldı.
 D) Dün bir dostum geldi; kendisi, biraz ekşi suratlı bir adamdır.
 E) Askerliğimden bana kalan tek hatıra, nöbetlerde yediğim acı soğuklardan kalma bu hastalığı.

2. Bir sözün benzetme amacı güdülmeden başka bir söz yerine kullanılmasına “ad aktarması” denir.

Aşağıdakilerin hangisinde ad aktarması yoktur?

- A) Temiz bir ikinci ele parası çıkışmayınca biraz daha beklemeye karar verdi.
 B) Peyami Safa, Babıali'nin en kuvvetli romancısı ve kalemini en beğendiğim fıkracısıydı.
 C) Teknolojinin her derde derman olduğunu düşünsek de bugün dünyanın sekizde biri aç.
 D) Sizde göz var, bu yüzden hastalıktan hiç kurtulamıyorsunuz.
 E) Günlük küçük dertler, tepemizdeki mavi mucizeyi görmekten, yolumuza çıkan renk renk çiçekleri koklamaktan bizleri alıkoymamalı.

3. Bir fikri dolaylı olarak anlatan üstü örtülü söze “kinaye” denir. Kinayeli sözde belli bir maksattan dolayı söz hem gerçek hem mecaz anlamlara uygun olarak kullanılır.

Buna göre,

- I. Yuvarlanan taş, yosun tutmaz.
 II. Son pişmanlık fayda etmez.
 III. Hamama giren, terler.
 IV. Bal tutan parmağını yalar.
 V. Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

atasözlerinin hangilerinde kinayeli bir söyleyiş özelliği yoktur?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
 D) II ve V E) III ve V

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde herhangi bir sözcükte anlam aktarması yapılmamıştır?

- A) Öğretmenimizin insanın içini ısıtan bir sesi vardı.
 B) Yetim kalan çocuğu kanatları altına alıp okuttu.
 C) Yoldaki keskin virajı göremeyince kaza yapmışlar.
 D) Programı bozulan yönetici, herkese oldukça sert sözler söyledi.
 E) Ağaçlardan toplanan şeftaliler kamyon kasalarına yüklendi.

5. I. Bitirme tezimle ilgili son düzeltmeler için fakülteyle görüşmem gerekiyor.
 II. Bu yaz fuar için Ege'nin incisine dünyanın dört bir yanından katılımcılar gelecek.
 III. Televizyondaki sunucunun sözlerine herkes tarafından tepki gösterildi.
 IV. Bu hafta görme engelliler için özel bir kampanya başlattık.
 V. Gecenin sessizliğini yırtan bir tren sesiyle irkildik.

Bu cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede ad aktarması yapılmıştır.
 B) II. cümlede dolaylı anlatıma yer verilmiştir.
 C) III. cümlede mecazlı anlatım söz konusudur.
 D) IV. cümlede güzel adlandırma vardır.
 E) V. cümlede deyim aktarmasına başvurulmuştur.

6. “İnsanlar sana kapıyı gösteriyor, sen hâlâ çiçek koyuyorsun pencerelerine.” cümlesinde “kapıyı göstermek” sözüyle aslında “kovmak, uzaklaştırmak” anlamının kastedilmesi, mecazlı bir kullanıma işaret eder.

Buna göre söz konusu cümlede aşağıdaki mecaz oluşturma yollarından hangisi vardır?

- A) Doğadan insana aktarma
 B) Ad aktarması
 C) Benzetme
 D) Tariz
 E) Kinaye

7. Somut anlamlı bir sözcük, zamanla, anlam genişlemesi yoluyla soyut anlam kazanabilir; buna "soyutlaşma" adı verilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Uzun zaman geçmesine rağmen hiçbir büyük mesele kökünden hâledilmemiş görünüyordu.
 B) Çocukluğumuzda dallardan kendimize atlar yapar, cirit oynar, yarışa çıkardık.
 C) Organizma uyku hâlindeyken dış dünyadan gelen uyarıları geçici olarak idrak edemez bir durumdadır.
 D) Geceleyin yanan ampuller, mekânların aydınlanmasına, insanın uyanık geçirdiği saatlerin değişmesine neden oldu.
 E) Ülkemizin birçok bölgesinde az da olsa deprem çalışmaları sürdürülmüştür.

8. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde doğaya özgü bir nitelik insana aktarılmıştır?**

- A) Ne hoş, ey güzel Tanrım, ne hoş
Mavilerde sefer etmek
 B) Altı kız, bir ay ışığı tef çalıp şarkılar söylediler
Beri yanda ormanlar yanardı, çiğerpeler lime
 C) İnsan bu, su misali kıvrım kıvrım akar ya
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya
 D) Yunan Harbi'nde yanan şehirlerimizi bir dağdan seyrettim
O çadır çadır insanları, askerleri, esirleri
 E) O sükût bahçesi, ufkunda kuş yerine
Hasret kanat çırpar düşünen ellerine...

9. (I) Sergi haberini okuyunca hemen evden çıksam da sergi salonuna ulaşmam neredeyse iki saat sürdü. (II) Böylesi önemli sanat etkinlikleri niçin hep en ücra yerlerde gerçekleştirilir? (III) Olumsuz düşünüp canımı sıkmak istemiyorum, bu nedenle şöyle bir akıl yürütmeye meseleyi çözüyorum. (IV) Sanata duydukları saygıdan, yalnızca benim gibi sanata tutkun olanların bu etkinliğe katılmasını istiyor olmalı. (V) Öyle ya, ben ve benim gibiler sanatı nerede olsa buluruz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde "kinayeli söyleyiş"e yer verilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

10. Her insan bildiklerini başkalarına da aktarmalı ve bu sayede insanlara faydalı olmaya çalışmalıdır. Bilgi ile dolu olan bir toplum her zaman gelişecek ve büyük başarılar elde edecektir. Nitekim Mevlana'nın da dediği gibi "Bir mum, diğer bir mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez."

Bu parçadaki altı çizili sözde aşağıdaki anlam özelliklerinden hangileri vardır?

- A) Dolaylama - Güzel adlandırma
 B) Kinaye - Somutlama
 C) Ad aktarması - Mübalağa
 D) Kişileştirme - İstiare
 E) Duyu aktarması - Benzetme

11. Çocuklar inanın, inanın çocuklar
Güzel günler göreceğiz, güneşli günler

Motorları maviliklere süreceğiz
 II III

Güzel günler göreceğiz, güneşli günler

Bu dizelerde numaralanmış sözlerde görülen anlam olayları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A)	Kinaye	Ad aktarması	Ad aktarması
B)	Benzetme	İstiare	Güzel adlandırma
C)	Doğadan insana aktarma	Kişileştirme	Benzetme
D)	Duyu aktarması	Kinaye	Ad aktarması
E)	Dolaylama	Ad aktarması	İstiare

1. Burada dünyanın eşsiz bir kültürüne, büyük bir tarihsel mirasa şahit olduk; doğanın güzellikleriyle yoğrulmuş bir akarsuyun çevresine nasıl can verdiği izledik; çöl sarısıyla palmiye yeşilinin göğün mavisiyle akil almaz dansını izledik.

Bu cümleyle ilgili olarak,

- I. İnsandan doğaya aktarma yapılmıştır.
II. İstiareye başvurulmuştur.
III. Kinayeye yer verilmiştir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. (I) O tarihte 13 bin nüfuslu küçük bir kasaba olan Yozgat'tan hareket ettik. (II) Yol boyunca gördüğümüz harap köy evlerinden ve zamana direnen hanlardan sonra Ankara, gözlerimize büyük bir kent gibi göründü. (III) İlk işimiz kaleye çıkmak oldu çünkü oradan bütün Ankara yöresindeki tepeler çepeçevre görünüyordu. (IV) Kalenin bulunduğu tepenin kuzeyindeki tepe -bugünkü Altındağ ilçesinin bulunduğu yer- bomboştu. (V) Yalnız tam doruğunda, aralıklı sütunlar üzerine oturtulmuş, sadece üstü kubbeli ve etrafı açık -küçük Roma tapınakları gibi- bir yapı görünüyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde kişileştirmeye yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. "Cahit Sıtkı'ya şiiri, edebiyatı sevdiren Galatasaray olmuştu." cümlesinde "Galatasaray" sözü, "Galatasaray Lisesi" yerine kullanılmıştır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna benzer bir kullanım vardır?

- A) Şiirimin yayımlandığı derginin kapısından girerken çok heyecanlıydım.
B) Ziya Osman'ın şiirleri, kendisi henüz bir lise öğrencisiyken yayımlanıyordu.
C) Ölüm korkusu, Cahit Sıtkı'nın şiirlerinin değişmez temalarındandır.
D) Herkesin elinden düşürmediği bir şiir kitabı mutlaka vardır.
E) Sanatçının yayımlanacak her şiir kitabını sabırsızlıkla bekliyorduk.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir söz hem gerçek hem de mecaz anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?**

- A) Birkaç ay boyunca Bağlarbaşı'nda kalmış ama bir kişi bile kaldığı evin kapısını çalmamıştı.
B) Konağın bu yeni misafirleri, tatlı dilleri ve el hünnerleriyle ev sahibinin gözüne girmeye çalışırlardı.
C) Sabahtan beri mutfakta bir şeyler yapmaya çalışıyor ancak kimse onun ne yaptığını bilmiyor.
D) Belki bir gün çevrende güvendiğin herkes senden uzaklaşacak, o zaman tek başına ne yapacaksın bakalım!
E) Son maçlarda gözden iyice düşen futbolcu, ara transfer döneminde kendine yeni kulüp bulacak.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde güzel adlandırmaya yer verilmiştir?**

- A) Bu saatten sonra yapılması gereken şey, işe çomak sokmadan çalışmanın sonucunu beklemektir.
B) Yedi düvel bir araya da gelse bir daha ne onu ararım ne de seni.
C) Ona göre bu saat ya bir evliya idi yahut da onu iyi saatte olsunlar çarpmıştı.
D) Kendi hâlinde, kervanını kaybetmiş bir yolcu gibi başıboş, dalgın dalgın bir yürüyüşü vardı.
E) Hayatta iyi kötü birçok olayla karşılaşılıyor; önemli olan, onlardan ders alabilmektir.

6. I. Taşıma su ile değirmenin dönmeyeceğini o da biliyordu. (Kinaye yapılmıştır.)
II. Kurnaz tilki aslanın yanına gidip onunla dostluk üzerine konuştu. (Kişileştirmeye başvurulmuştur.)
III. Güneş bir çocuk gibi bulutlarla saklambaç oynuyor, bir görünüp bir kayboluyordu. (Benzetme yapılmıştır.)
IV. Kefil olduğumuz adam öyle güvenilir çıktı ki daha ikinci taksitte bizi borçlandırdı. (Tariz yapılmıştır.)
V. Kapıcının sorunlarını dinleyen apartman sakinleri bir karara varmak için onu dışarı çıkardılar. (Ad aktarması yapılmıştır.)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili parantez içindeki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad aktarması yoktur?

- A) Vatanları uğruna yitip giden canların isimlerini sokaklara, caddelere, okullara vererek vefa borcumuzu ödemeye çalışıyoruz.
- B) Tüm kasaba halkını düğünlerine davet etmelerine rağmen çok az sayıda katılım olması onları üzmüştü.
- C) Postmodern yazarları okumanın herkesin harcı olmaması, onların satış oranlarının düşük olmasında çok büyük etkendi.
- D) Sokağı edebiyata ustaca taşımış, tüm karakterleri özenle seçmiş ve âdeta onları bir ressam edasıyla romanlarında resmetmişti.
- E) Her gün gazeteye uğruyor, cepheden gelen önemli bir haber olup olmadığını öğrenmek istiyordu.

8. I. İnsan ağa da olsa paşa da olsa yakasız gömleği bir gün elbet giyer.
 II. Vatan borcu biter bitmez sevdiklerine kavuşmanın hayalini kuruyor.
 III. Gelgit olayının yaşandığı saatlerde gökyüzü de kurşunla örtülüydü.
 IV. Desenlerindeki sert çizgiler bu sanatçının üslubunu hemen ele veren özelliktir.
 V. Biz bir köşede oturup eski günleri anarken plakta Tamburi Cemil Bey çalıyordu.

Numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede güzel adlandırma vardır.
- B) II. cümlede dolaylama yapılmıştır.
- C) III. cümlede doğadaki varlıklar arasında benzetmeye dayalı bir anlam aktarması yapılmıştır.
- D) IV. cümlede duyu aktarması yapılmıştır.
- E) V. cümlede benzetme amacıyla bir sözcük başka bir sözcüğün yerine kullanılmıştır.

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde insandan doğaya aktarma (kişileştirme) yapılmamıştır?

- A) Ben öpmeden önce yanaklarını
Varsın teller, tüller, duvaklar öpsün
- B) Bir yağmur başlar ya inceden ince
Bak o zaman topraktaki sevince
- C) Gemiler gene gelip gidiyor
Dağlar kararıp aydınlanacaklar
- D) Hele bir öğrenegörsün aşkı
Ağacı o vakit seyredin
- E) Deniz ve mehtap sordular seni, neredesin
Nasıl derim terk etti, bırakıp beni gitti

10. Somut anlamlı bir sözcüğe, mecaz anlam yüklenerek soyut anlam kazandırılmasına "soyutlaştırma" denir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Eski mahallemizde, kutu gibi küçücük bir evde, kendi hâlimizde mutlu mesut yaşıyorduk.
- B) İstikrarsızlığın olduğu dönemlerde parayı riske atıp ticaret yapmak gerçekten yürek isteyen bir iştir.
- C) Sokağın ortasına kadar birkaç adım attım; sonra geri dönmek istedim, gene durdum.
- D) Her birimizde bütün geçmişi ve geleceği bilen, hakikatleri elinde tutan diğer bir benlik var.
- E) Sanatının tam ehli olan ustam, bu saati tamirden o kadar bıkmıştı ki onu kurmayı hepimize yasaklamıştı.

1. Adil ve ideal bir düzeni, bir toplumda bütün insanların üzerinde anlaştığı bir durum olarak düşünelim. Bu, kulağa hoş geliyor ama toplumun kriterle-
II
rinin neler olduğunu bilmemiz gerekir. Bunların arasında toplumsal düzenin alt tabakalarında olanlar için sert cezalar olabilir, servetin eşit bölü-
III IV
şümü olabilir, servetin eşitsiz bölüşümü olabilir, müşamananın gerekliliği olabilir, yeniliğin yasak-
VI
lanması olabilir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük aynı fikir üzerinde karar kılmak, uyuşmak, uzlaşmak anlamında kullanılmıştır.
B) II. sözcüğün yerine "ölçüt" sözcüğü kullanılabilir.
C) III. sözcük soyut anlamlıdır.
D) IV ve V. sözcük karşıt anlamlıdır.
E) VI. sözcük yerine "hoşgörü" sözü getirilebilir.

2. 1918 yılı Kasım'ının cumayı cumartesiye bağlayan
I
bu sıkıntılı gecesinde, saat yirmi üç sularında Talat Paşa sonsuz kaçıının henüz başlangıcında bulunuyordu. Bir ara durdu, gözleriyle çevresini araştır-
II III
dı, gerek deniz kıyısında gerekse duvar diplerinde hiç kimse görünmüyordu. İssiz korularda rüzgârın
IV
ve güz yağmurunun gürültü ve hisiltisinden başka
V
bir şey duyulmuyordu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangilerinin kökü sesteşlik özelliği göstermez?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

3. Kendini beğenmek insanın özünde, yaratılışında olan bir hastalıktır. İnsan, kimi durumlarda yaratıkların en zavallısı, en cılızdır; öyleyken en mağrur da odur.

Bu parçada kullanılan kelimeler arasında;

- I. yakın anlamlılık,
II. karşıtlık,
III. nicel anlamlılık,
IV. eş seslilik

ilişkilerinden hangileri ön plana çıkarılmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Somutlama, soyut olan bir kavramın, duygu ya da düşüncenin mecaz yoluyla anlaşılır kılınmasıdır; benzetme ve eğretilmeler somutlaştırmanın önemli araçlarıdır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde somutlamaya örnek bir kullanım bulunmamaktadır?

- A) Kemer sıkma politikası ile ekonomik krizden çıkılabileceği söylendi.
B) Kimse başarı merdivenlerini elleri cebinde tırmanmamıştır.
C) Tommaso, etik üzerine kapsamlı çalışmalar yapan etkili bir filozoftu.
D) İpin ucunu kaçırsanız hedeflerinizden de uzaklaşırsınız.
E) Bütün gece ders çalışmaktan kafam kazan gibi oldu.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük nicel anlamlı değildir?**

- A) Hedefleri büyük olan insanların çoğu, hiçbir zaman pes etmez.
B) Evime yakın bir okula tayinim çıkarsa her şey daha güzel olacak.
C) Kısa bir yürüyüşten sonra evime gidip televizyon izledim.
D) Dar bir odada altı işçi, zorlu kış şartlarına rağmen yaşamaya çalışıyor.
E) Birkaç kişi alçak bir tepenin altında kendilerince eğleniyordu.

6. İnsanın hakikati arayışı bir ömür sürer ve katettiği her bir aşama onu bir üst mertebeye taşır. Bu arayış, bir taraftan insanı olgunlaştırıp kâmil insan kıvamına getirirken diğer taraftan pek çok sınamayla karşılaşır insanoğlu. Mevlana işte bu yolculuğu çok veciz şekilde “Hamdım, piştim, yandım.” ifadesiyle anlatır.

Mevlana'nın bu parçada geçen sözündeki anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde açıklanmıştır?

- A) Benzetme amacı gütmeyen bir sözcük, başka bir sözcük yerine kullanılmıştır.
- B) Kulağa hoş gelmeyen bir sözcük yerine, daha hoş karşılanabilecek bir sözcük kullanılmıştır.
- C) Hem gerçek hem mecaz anlama gelecek sözcükler kullanılmıştır.
- D) Doğaya özgü bir nitelik, insana aktarılarak düşünce somutlaştırılmıştır.
- E) Bir sözcük, birden fazla sözcükle ifade edilmiştir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcükler eş anlamlıdır?

- A) Onu bir arkadaşımın aracılığıyla tanıdım, zamanla onun kişiliğinin ilginç taraflarını da öğrendim.
- B) Bilimin kesin olduğu inancı; çağdaş yaşayışın, çağdaş uygarlığın değişmez temellerinden biridir.
- C) Bu ağır eleştirilerden sonra sanatçının eleştirmeni affetmesi, onun ön yargılarından kaynaklanan sözlerini bağışlaması pek de mümkün görünmüyor.
- D) Tarih açısından çok değerli olan bu ören yerinde isteyen turist istediği duvarın üstüne çıkarmak ve orada gönlünce dolaşır.
- E) Kimi şairlerin bütün şiirlerini büyük bir zevkle okursunuz ama bazı şairlerin yeni şiirlerini daha çok merak edersiniz.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “iyi” sözcüğü “Annemin azı çok yapmayı bilen, bereketli bir eli vardır.” cümlesindeki “az” sözcüğünün anlamı karşıtıdır?

- A) Diğer hastalarımızdan da iyi haberler gelmesini bekliyoruz.
- B) İyi cevap veremeyeceğimden emin bir tavırla gülümsedi ve ne bildiğimi sordu.
- C) Yedi senedir emek verdiği bu işin teferruatını iyi öğrenmişti.
- D) Bu noktada insanın iyiyi kötüden ayırabilecek bir bakışa sahip olması gerekir.
- E) Son çalıştığı yerde iyi para kazansa da savurganlığından bunun faydasını göremedi.

9. Atmosferden yılda en az bir milyar ton karbondioksit uzaklaştırmayı garanti eden sistemi bulana 25 milyon dolar ödül sözü veren İngiliz girişimci Richard Branson'ın bu konudaki araştırmalara hareket kattığı bir gerçek. Şu anda oldukça gün- demde olan “karbon yakalama ve depolama” yaklaşımı, daha çok, büyük sanayi tesislerinden IV V karbondioksit salımını azaltmak üzerine kurulu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. söz bir şeyle ilgili olarak güvence vermek anlamındadır.
- B) II. sözcük “ilk defa yeni bir şey ortaya çıkarmak” manasındadır.
- C) III. sözcük “devinim”in eş anlamlısıdır.
- D) IV. sözcük “bir konuyu ele alıp, ona bakış biçimi” anlamında kullanılmıştır.
- E) V. sözcükle “endüstri” sözcüğü arasında genel anlam-özel anlam ilişkisi vardır.

1. (I) Yönetmen, bir oyuncuya kostümünü değiştirip sahneye çıkmasını emreder. (II) Böylece demin mor giysileri içinde kralı oynayan, az sonra paçavralar içinde bir kölecisi oynar. (III) Her şey bir gölgeden ibarettir ama bu masalı oynamanın başka yolu yoktur, der Erasmus. (IV) Ve insan yaşamının bütün zıtlıklarını birkaç cümleyle özetleyiverir. (V) İnsan kendi yolunu çizme iradesi göstermezse ipleri başkaları tarafından uyumlu uyumsuz çekiştirilip duran bir kukla gibi oradan oraya savrulur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir sözcük olumsuzuyla birlikte kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Şiir kitabı okumak, diğer kitapları okumak gibi değildir; bir şiiri okurken biraz dinlenmek ve bazen neyin kalıp neyin gittiğini düşünmek gerekir. (II) Çünkü şiir, kanaryanın ötüşü misali bir kere dinlenip biten, geçip giden bir şey değildir. (III) Dolayısıyla okurun, güzel bir dizenin bütün bir şiiri kurtarmadığını ya da kötü bir dizenin iyi bir şiiri yıkmadığını görmesi, bulması gerekir. (IV) Brecht'e göre bir şiirde kötü dizeleri bulup çıkarmak, başka bir yeteneğin yani iyi dizeleri sezip görmeyenin öbür yüzüdür. (V) Biri olmadan diğerinin olması mümkün değildir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde benzetme yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Yine o hatır gönül bilmez insanlarla karşılaştım. (II) İçimde kalanları söylemeden ruhumu teslim etmeyeceğim. (III) Söyleyeceklerime kulak vermeleri onların yararına olacak. (IV) Eğrisiyle doğrusuyla uzun bir konuşma olacak. (V) Kimsenin gözünde küçük görünmemek adına doğru zamanı bekliyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede soyut bir kavrama yer verilmiştir.
B) II. cümlede güzel adlandırma kullanılmıştır.
C) III. cümlede mecazlı bir söyleyiş vardır.
D) IV. cümlede yakın anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.
E) V. cümlede gerçek anlamının dışında kullanılmış sözcük vardır.

4. Bazı sözcüklerin kullanılmasını toplum ahlakına aykırı gören, onları kaba bulan ya da kimi sözlerin söylenmesinin uğursuzluk getireceğine inanan insanlar, onların yerine kulağa daha hoş gelecek başka sözler kullanırlar. Bu duruma "güzel adlandırma" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklama-ya uygun bir kullanım söz konusu değildir?

- A) Eski hayat arkadaşı, hiç ummadığı bir anda karşısına çıkıverdi.
B) Bedensel engelli vatandaşlar için yapılan kolaylaştırıcı uygulamalar yetersiz kalmış.
C) Sabaha karşı, tüm çabalarımıza rağmen hastayı kaybettik.
D) Çocuğun cici annesine, bir eksiği olup olmadığını sordular.
E) Kızın bu hâli onun iyi saatte olsunların eline düştüğü kanaatini uyandırmış.

5. **Aşağıdaki dizelerle ilgili parantez içinde verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?**

- A) İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece (İstiare yapılmıştır.)
B) Dalgıç İzzet rüyasının dibine inmiş
Yirmi beş kulaçtan bir somun ekme çıkariyor
(Ad aktarması yapılmıştır.)
C) Su misali aktı ömrüm
Ben ne yangınlar gördüm (Benzetme yapılmıştır.)
D) Masa üstünde boynu bükük
Kaldı kâğıt kalem (Teşhis yapılmıştır.)
E) Beyaz gül, kırmızı gül
Güller arasından gelir (İntak yapılmıştır.)

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kinayeye yer verilmiştir?**

- A) Güne ne kadar güzel başlarsak gün o kadar güzel biter inancının ne kadar yersiz olduğunu anlamış olduk.
B) Bu bilgiler ışığında daha fazla ilerleyemeyeceğimizden yeni araştırmalara başlamamız gerekmektedir.
C) İki kafadar onca kalabalığın içinden hızlıca sıyrılarak kendilerine yer bulmuştu.
D) Bir taşı bize dostumuz atıyorsa onun dostluğu hakkında durup tekrar düşünmemiz gerekir.
E) Saatlerdir sızlanıp duruyorsun ama o kadar kahve içersen uyuyamazsın elbette.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisiyle ilgili olarak parantez içindeki açıklama yanlıştır?

- A) Bu yolu takip edersek belki bir ev buluruz. (Ses-teş köklü sözcük kullanılmıştır.)
- B) Paslanmış beyinlerle bir ülke, iyi yerlere gelemmez. (Deyim aktarması yapılmıştır.)
- C) Kış pek yumuşak geçtiği için bahar çiçekleri bulabildim. (Duyular arası aktarma yapılmıştır.)
- D) İnsanoğlu milyonlarca yıllık süreç sonunda bu seviyeye ulaştı. (Zıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.)
- E) Kabına sığamaz oldu son zamanlarda. (Somutlama yapılmıştır.)

8. Her suale cevap vermek kolay olmuyor. Bir kere bazı kimseler çok çetin sualler soruyorlar, onların içinden çıkmaya benim bilgim kâfi gelmiyor. Bazı kimseler de serçe gibidir, akılları hep darıdadır. Gönül meselelerinin hallini benden istiyorlar. Gönül meselesini de ne yazık ki bilgi ile halletmek her zaman mümkün değildir. Onun için dikkat ederseniz erbabı, bu gibi hâllerde daha çok kahve falına, el falına başvururlar.

Bu parçadaki sözlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) "akılları hep darıdadır" sözü mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
- B) "çetin" sözcüğü ilk anlamından uzaklaşmadığı için temel anlamıyla kullanılmıştır.
- C) Birden çok sözcük zıt anlamlısıyla birlikte kullanılmıştır.
- D) "soruyorlar" sözcüğü gerçek anlamının dışında kullanılmıştır.
- E) "kâfi gelmiyor" sözünün yerine "yetmiyor" sözü kullanılabilir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartma yapılmıştır?

- A) Geçen yaz tatilinde Marmaris'te o kadar çok çalıştım ki sonunda bir araba alabildim.
- B) Giderek artan sıcak hava dalgaları, okyanus akıntılarını da olumsuz etkiliyor.
- C) Ayaspaşa'dan Kabataş'a inen dik ana yokuş, iğne atılsa yere düşmeyecek derecede kalabalıktı.
- D) Matematikteki sayısal mantık sorularını hiç ama hiç anlamıyorum.
- E) Gecenin bir vaktine kadar kitap okuyup kitabın başında uyuyakalmak istiyorum.

10. Aşağıdakilerin hangisinde parantez içinde verilen açıklama yanlıştır?

- A) Yıllardır yalnızca kitaplarla dost oldum, onlarla gerçeğe ulaştım. (Kişileştirme yapılmıştır.)
- B) Bir ah çeksem dağı taşı eritir / Gözüm yaşı değirmeni yürütür (Mübalağa yapılmıştır.)
- C) Bütün çalışanlarına aylarca cehennem hayatı yaşattı. (Benzetme yapılmıştır.)
- D) Sen yapma dersin, o yapar; sonra da bundan pişman olur ama iş işten geçer. (Tarize yer verilmiştir.)
- E) Muhtarın kaçtığı duyulunca bütün köy meydanında toplanıp beklemeye başladı. (Mecazı-mürsele yer verilmiştir.)

11. Onun bilime bakış açısı her zaman çok genişti. Eserlerini yazarken kurğu dünyasının yanında yeni bilimsel gerçekliklerden yararlanıyordu. Tomurcuk gibi patlayan fikirlerin okura doğru bir şeyler söylediğini hepimiz biliyorduk.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerin herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) Kinaye
- B) Somutlama
- C) Nitel anlamlı sözcük
- D) Terim anlamlı sözcük
- E) Genel anlamlı sözcük

1. Yaptığı çalışmalarda kusursuzu arayan yönetmen her filmiyle insanları etkilemeyi biliyor.

Bu cümledeki "kusursuz" sözcüğünü anlamca karşılayabilecek bir kullanım,

- I. O, köylülerin ağzından girip burnundan çıkmayı mükemmel becerir.
II. Yarından itibaren insanları büyüleyecek yepyeni bir oyuna başlayacağız.
III. Öykülerinde eksiksiz bir anlatım ve içerik vardı.

cümlelerinin hangilerinde yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

2. Osmanlının son dönem bürokratları arasında kol-tuk kapma mücadelesi halk tarafından açıkça görülüyordu.

Bu cümledeki altı çizili sözde görülen söyleyiş özelliği aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yola çıkarken şemsiyemi yanıma almayı unutmuşum.
B) Küçük çocuk bir köşede dikilmiş, burnunu çekerek ağlıyordu.
C) Maç sonrasında öfkeli taraftarlar stadın önünde kavga çıkardı.
D) Memleketimin topraklarında meyveden sebze ye her ürün yetişir.
E) Sokağın sonundaki üç katlı bir apartmanın önünde beni bekliyordu.

3. "Kızmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Öğle saatlerinde tarihî binanın avlusundaki taşlar güneşten iyice kızdı.
B) Dünya katmanlarını oluşturan iki sıra kabuğa baktığımızda kızdı bir dünyanın denizin dibine battığını anlarız.
C) Ceza hâkimi, belli etmese de duruşmaya geciktğim için bana kızdı olmalı.
D) Ateşte uzun süre bekletilen demir kızdı, kor hâline gelmişti.
E) Hidrojen florürün elektroliz sırasında kızdı hâlde tutulması gerekmez.

4. Atina'ya ilk defa 1961 yılında, Pire Limanı'na uğrayan bir gemiyle çıkıtım (ulaştım). Akropol'e gitmeyi

boşlayarak (es geçerek) hep buralarda, bu kahverde vakit geçirdim. Her hâlükârda (nasıl olsa)

Akropol'e çıkardım bir gün. Olanaklar ölçüsünde

(muhtemelen) kahvelerin tadını çıkaracaktım. Atina'nın sıcaklığı bastırmıştır ama siz gölgedesiniz. Yabancı da olsanız yörenizdeki (civarınızdaki) ma-

salara gelen insanlarla selamlaşıyorsunuz.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklama ile uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Haldun Taner, öykülerinde eski ve yeni yaşam biçimleri arasında kalmış kişileri; türedi zenginlerin, varlıklı ve fakir sınıfın farklı yaşam algılarını, toplumsal ve kültürel değişimin sancılarını ve yarattığı çelişkileri, gündelik yaşam içinde bireyin her türlü duygulanımlarını işler.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Disiplinli ve hayal gücüne dayalı yazı kaleme almak, doğası gereği, kendine özgü bir yazınsal ses yaratır.
B) Bu kuyumcu, cidden büyük bir sanatkârmiş; ince ruhlu, eli mahir bir ihtiyarmış.
C) Başkaları insanoğlunu yetiştiredursun ben onu anlatıyorum ve kendimde, pek kötü yetişmiş bir örneğini gösteriyorum.
D) Dar ve kısa görüşlü, umulmadık şekilde sivri len sanat simsarlarının meydana getirdiği edebiyattan korkulmalıdır.
E) Dickens'ın *Zor Zamanlar* romanında Gradgrind, çocuklara olgulardan başka hiçbir şey öğretilmemesi konusunda ısrarcıdır.

6. (I) Genç adam masadan inmişti. (II) Sobanın ağzında görünen ateşlerden bir sigara yaktıktan sonra Havyar Hanı'na, gümrüğe dair vurgun ve anafor hikâyeleri anlatmaya başladı. (III) Bunların çoğu bire bin katmak suretiyle şişirilmiş masallardı. (IV) Fakat bu mahrum adamlar, onları olduğu gibi kabul ediyorlar, başkaları kürekle altın kürekerken kendilerinin bu rutubetli odada, birkaç lira için yarı aç çürümelerine hayıflanıyorlardı. (V) Ne olduysa genç konuşmacı, birdenbire utanmış ve cesaretini kaybetmiş gibi sustu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “üzülmek, yerinmek, esef etmek” anlamında bir sözcük kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Cep telefonu toplumunda yaşam; gitgide daha karmaşık, zorlu, stresli ve yıpratıcıdır. Yüksek verimli-

liğe ulaşmak için onca çabaya rağmen neden kendimizi incir çekirdeğini doldurmayacak şeylerle

uğraşarak sağlığımız, ailemiz, kişisel bütünlüğümüz ve işimiz açısından önemli olan birçok konuyu ikinci plana atarken buluyoruz? Sorun, hayatın destekleyici motoru olan işimiz değildir. Sorun,

çağdaş kültürümüzün “daha erken git, daha geç saatlere kadar kal, daha verimli ol, şimdilik özveriyle yaşa” demesidir. Oysa gerçekte, zihinsel denge kendi yüksek öncelikleri hakkında kesin bir fikir

sahibi olan ve bu önceliklere odaklanan kişilerde ortaya çıkar.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisi mecazlı bir söyleyiş içermemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “doğadan doğaya aktarma” yapılarak söze mecaz anlam kazandırılmıştır?**

- A) Üç şanlı harbi anarken burada bulunanların hepsinin gözleri bulut bulut olmuştur.
B) Gördüklerimizi tarif etmek üzere ağızımızı açtığımız anda, aslında kendimizi tanımlarız.
C) Tüm çocuklar, gecenin kanatları altında huzurlu bir uykuya varıyordu.
D) Karşıkı binanın ikinci katındaki balkona bir kadın birtakım örtüler asıyordu.
E) Sakin, koyu, şen görünüşlü kasırlarıyla Küçüksu bizi kendine çekiyordu.

9. **Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisinin kökü sesteşlik özelliği gösterir?**

- A) Askerî çarpışmalarda insanlar, ateş hatlarında maruz kalınan önemli travmalardan çok, önemsiz yaralar ve hastalıklar yüzünden ölüyordu.
B) Galata'nın en kalabalık zamanı, cumartesi akşamından başlayıp pazarın saat 11-12'sine kadar sürdüğü zamandır.
C) On üç yaşında henüz çiraklığa giren bir çocukta bile kısa zamanda kendine güvenin izlerini görürsünüz.
D) Evvelden ayda yılda bir oraya uğradıkça sıkılmaz, güzel vakit geçirirdi.
E) Doğu tarafında çıplak dağlar biter bitmez küçük köyleriyle, ağaçlık su başlarıyla, enginliğiyle ova başlıyordu.

1. Duyduğum yoktu ne vakittir
Güvercin sesi, kumru sesi pencerede
Bu dizelerdeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerin hangisinde vardır?
- A) Bugün sizi görmeye hangi saatlerde gelmem uygun olur?
B) Arkadaşınla ne zamandır görüşemiyorsunuz?
C) Ne zaman seni düşünsem yüreğim sıkışıyor.
D) Yıllar önce köyden göçüp şehre taşınmışlar.
E) Yeni bir sözlük yazmayı uzun süreden beri zihninin bir köşesinde tasarlıyordu.
2. **Aşağıdakilerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcükler arasındaki anlam ilişkisi diğerlerinden farklıdır?**
- A) Yalan yanlış bilgilerle bizi kandırmaya çalıştı.
B) Siyah beyaz filmlerdeki nostaljiyi hiçbir yerde bulamıyoruz.
C) Bu ülke, irili ufaklı birçok adacıktan oluşmaktadır.
D) Herkesin ortasında ileri geri konuşarak arkadaşlarını üzüyordu.
E) Aşağı yukarı on kilometre sonra bir mola yerine ulaşacağız.
3. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin sestesi yoktur?**
- A) Bir şişe yağ, olduğu gibi haliye döküldü.
B) İki gün önce sabaha karşı bir düşün gördüm.
C) Elinde kirlı bir bez, ayakta bekliyordu.
D) Bir yat kiralayıp Boğaz'ı gezeceğiz.
E) Çocuklar dut ağacının dallarını sallıyordu.
4. **Aşağıdakilerin hangisinde argo bir sözcük yoktur?**
- A) İçeriye girerken başımı afili bir surette enseme doğru büktüm.
B) Yazımı, birkaç gün gidip geldikten sonra, beleşçi bir akşam gazetesinde bastırmanın yolunu buldum.
C) Celladın bıçağına teslim olacak olduktan sonra bu işkenceyi niçin çektin?
D) Yeşil çuhalı masalarda servetler harcıyor, gene eski cakasına devam ediyor.
E) Kendisine anlatılan hikâyeleri karşısındakini heveslendirecek kadar ilgiyle dinler fakat hiç dolma yutmazdı.

5. I. Bir ülkenin çocukları ve gençleri için tarih, bağımsız bir bilgi dalı değil eğitimin ilk basamaklarından biridir.
II. Bu haftayı hemen hemen ya hastanın başı ucunda yahut da kendi odasında geçirmişti.
III. Uğradığım sanat galerisinde renkli bir duvar parçasından başka dikkate layık bir şey görmedim.
IV. İnsan doğasının yetersizliği yüzünden hiçbir şeyi duru ve yalın hâlde tutamıyoruz.
V. Hekimlerin anlattığına göre bazı sesler ve çalgılar kimi insanları çıldırma hâllerine sokarmış.
- Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler somut anlamlıdır?**
- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V
6. I. At, açılıp kapanan çelik levhaların gürültüsünden ürkmüştü.
II. Ortalık öyle sessiz ki cebimdeki saatin tıkırtılarını işitiyorum.
III. Derin bir uykunun girdaplarına yuvarlanarak horlamaya başladı.
IV. Salona girerken bu defa zümrüt takıları ışıldıyordu.
V. Artık evlerde uzaktan uzağa top sesleri duyulmaya başlanmıştır.
- Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yansıma sözcük örneği yoktur?**
- A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V
7. (I) Toplumsal etkileşiminizi kişilik teknikleri ve becerileriyle kolaylaştırmaya çalışabilirsiniz. (II) Ama süreç içinde yaşamsal kişilik temeliniz güdükleşir. (III) Kökler olmadan meyve alamazsınız. (IV) Bu, sıralama ilkesidir: Özel zafer, genel zaferden önce gelir. (V) Kendine egemen olmak ve kendini disipline sokmak, başkalarıyla iyi ilişkiler kurmanın temelidir.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "yetersiz hâle gelmek, sonuç vermemek" anlamında bir sözcük vardır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük yan anlamda kullanılmamıştır?

- A) Tam o esnada uçağın sağ kanadından yakıt sızmaya başlamıştı.
- B) Oyuna başlarken sen ipin bir başından tut, ben de ortaya geçeyim.
- C) Sokağın ağzında turistlere hitap eden küçük bir iş yeri açmıştı.
- D) Uzay mekiğinin gövdesi büyük bir patlamayla paramparça olmuştu.
- E) Çocuk sınavı kazanmayı kafasına koymuş, mutlaka başaracaktır.

9. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi anlam değişmesi yoluyla soyut anlam kazanmıştır?

- A) Çocuğun düzenli ders çalışmaması, hayallerinin yıkılmasına sebep olacak.
- B) Yapraklar rüzgârın etkisiyle ağaçlardan birer birer dökülüyor.
- C) Ürünlerin tazeliğini koruyabilmesi için soğuk hava zincirinin kusursuz olması gerekir.
- D) Güzel bir bahar günü şehrin sakinleri parklarda dinleniyordu.
- E) Şairler diğer insanlara göre genellikle daha duygusal yapılı olurlar.

10. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük parantez () içindeki anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Bir ülke ki çarşısında dönen bütün sermaye Sanatına yol gösteren ilimle fen Türk'ündür. (El değiştirmek, tedavülde olmak)
- B) Geniş, temizce bir yatak, duvarlardan birini baştan başa kaplıyordu. (Bir yeri tutmak, doldurmak, işgal etmek)
- C) Evlerinin önü kerpiç aralık
Yine akşam oldu çöktü karanlık
(İnerek kaplamak, bastırmak)
- D) Yorgana elimi süremiyorum, yalnız kenarına ilişip geçici bir zaman içinmiş gibi oturuyorum.
(Sıvamak, tabaka hâlinde yaymak)
- E) Bizim kotarmaya uğraştığımız işe yabancı eller de mi karışıyordu? (Yapmak, becermek, bitirmek)

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük terim anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Bursa, Türk ruhunun en halis ölçülerine kendiliğinden sahiptir, denebilir.
- B) Toplumların hayatının da insan hayatı gibi devrelere ayrıldığı ve bunların birbirinden farklı olduğu unutulmamalıdır.
- C) Çalışan insan, kendi varlığında hüküm süren bir ahengi bütün kâinata nakleder.
- D) Aynı coğrafya üstünde manzara dört buçuk asır evvelkinden pek farklı değildi.
- E) Köy düşünlerindeki eğlencelerde kadınların mâni söylerken buldukları ayaklar insanı hayrete düşürür.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz, birden fazla "mecaz anlam oluşturma yoluna" örnek gösterilebilir?

- A) Sağlık alanında sıra dışı fikirleri hayata geçiren biyoteknoloji girişimcilerinin değeri salgın sürecinde daha iyi anlaşıldı.
- B) Kanada'da her yıl bahar aylarında başlayan tüyler ürpertici fok avı için dünya artık tepkilerini dile getiriyor.
- C) Sabahtan beri açlıktan karnım gurulduyordu ve hâlsizlikten yürüyemediğim için bir köşeye çekilip oturdum.
- D) Sanayi devriminin ilk yıllarında insanlar, ekmeksiz kalmamak uğruna ağır şartlar altında çalışıyorlardı.
- E) Folklor araştırmaları için uğradığımız ikinci ka-saba bizi meraklı bakışlarla karşıladı.